

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМ. ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ, ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Патологічна анатомія”

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 22 „Охорона здоров'я”

Спеціальність – 227 “Фізична терапія та ерготерапія”

Освітня програма - Фізична терапія, ерготерапія

Кількість кредитів – 3,5 – 105 год., із них: аудиторних - 40 год.; самостійної роботи студента – 65 год.

Форма навчання – денна

Рік підготовки – 2, семестр – 3

Компонент освітньої програми – вибіркова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіку навчального процесу.

Мова викладання – українська.

Керівник курсу:

Будзин Віра Романівна – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувачка кафедри спортивної медицини, здоров'я людини.

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Дудаєва, 8, м. Львів. ауд. 7., тел. (032) 261-19-37

e-mail: virabudzyn@ukr.net

Опис дисципліни

Патоморфологія охоплює теоретичний і практичний матеріал дисципліни щодо патоанатомічних і патофізіологічних процесів в органах і тканинах: дистрофій, некрозу, апоптозу і атрофії, порушення кровообігу, компенсаторно-приспосувальних процесів, необхідних для Курс допомагає майбутнім фізичним терапевтам опанувати медичну термінологію, кваліфікувати патологічні процеси, розуміти причинно-наслідкові зв'язки між факторами ризику, морфологічними змінами тканин та органів та процесами відновлення. Це створює ґрунт для розуміння можливих проблем зі здоров'ям, дає орієнтири щодо надійних джерел інформації, навчає використовувати їх для самостійного пошуку необхідних засобів та методів фізичної терапії.

Програма вивчення навчальної дисципліни “Патологічна анатомія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності спеціальності 227 - фізична терапія та ерготерапія.

Мета курсу - є вивчення структурних основ хвороб, їх етіології і патогенезу для осмислювання фундаментальних основ медичної науки та поглибленого вивчення клініки захворювань з наступним використанням у реабілітаційній практиці.

Завдання курсу – забезпечити вивчення морфологічних ознак загальнопатологічних процесів, та – макроскопічні та мікроскопічні ознаки окремих нозологічних одиниць, які необхідні для фізичної терапії; аналізувати патогенез різноманітних захворювань, правильно його інтерпретувати і враховувати під час проведення реабілітаційних заходів.

Об'єктом дослідження - є вивчення структурних порушень, які виникають на різних етапах захворювання – до появи виражених ознак захворювання, або на початковому етапі, або в процесі розвитку чи в період після завершення захворювання.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання. Знати:
	разом	л	с	с.р.	
ТЕМА 1. Предмет, завдання, методи та основні етапи розвитку патологічної анатомії	4	2	2		- патологічні процеси та структурні (матеріальні) основи хвороби за допомогою морфологічних методів дослідження з наступним використанням одержаних знань в практичній роботі реабілітолога; - морфогенез і морфологію хвороб, структурних основ одужання, ускладнень та наслідків.
ТЕМА 2. Розлади тканинного живлення.	12	2	2	8	- морфологію внутрішньоклітинного та позаклітинного накопичення білків, жирів та вуглеводів; - порушення обміну заліза і метаболізму гемоглобіногенних пігментів; - некроз клітини: визначення, терміни і фази розвитку, морфологічна характеристика коагуляційного некрозу і лізису клітин, їх наслідки.
ТЕМА 3. Розлади кровообігу: повнокрів'я, малокрів'я, кровотеча, плазморагія.	12	2	2	8	- види та морфологію повнокрів'я (гіперемія); - ішемія: визначення, морфологічна характеристика; - кровотечі, крововиливи: види, клініко-морфологічна характеристика; - розлади крово- та лімфообігу: стаз, тромбоз, емболія.
ТЕМА 4. Регенерація, організація, склероз.	8	2	2	4	- регенерація: визначення, види і біологічне значення, зв'язок із запаленням; - регенерація окремих видів тканин та органів.; - види загоювання ран. - дисрегенерація: морфологічна характеристика гіперрегенерації і гіпорегенерації ушкоджених тканин.
ТЕМА 5. Пухлини: загальні відомості.	10	2	2	6	- доброякісні і злоякісні пухлини, фактори ризику пухлинного росту, морфогенез пухлин; - номенклатура і принципи класифікації пухлин; - метастазування: види, закономірності, механізми.
ТЕМА 6. Пухлини системи крові.	12		2	10	- лейкози – первинні пухлинні ураження кісткового мозку; класифікація, загальна клініко-морфологічна характеристика; - класифікація, загальна клініко-морфологічна характеристика анемії.
ТЕМА 7. Хвороби серцево-судинної системи	12		4	8	- стенокардія: класифікація, клініко-морфологічна характеристика. Інфаркт міокарда; - гіпертонічна хвороба: фактори ризику, морфологічні зміни в судинах, серці, нирках та

				інших органах.	
ТЕМА 8. Захворювання органів дихання.	14		4	10	гострі запальні захворювання легень. Загальна характеристика, сучасна класифікація пневмоній; -хронічні неспецифічні захворювання легень: хронічний обструктивний бронхіт, хронічна обструктивна емфізема, бронхоектази і бронхоектатична хвороба, бронхіальна астма, дифузні хронічні ураження; класифікація, морфогенез, морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки.
ТЕМА 9. Захворювання шлунково-кишкового тракту.	16		4	12	ентероколіт, жировий гепатоз, токсична дистрофія печінки, гострий та хронічний гепатит, цироз печінки, жовчно-кам'яна хвороба: типи каменів, гострий і хронічний холецистит: морфологічна характеристика, ускладнення, причини смерті.
ТЕМА 10. Захворювання сечовидільної системи	13		4	9	гломерулярні хвороби нирок. Гломерулонефрит: класифікація, морфологічна характеристика, наслідки; гострий та хронічний пієлонефрит: морфологічна характеристика, ускладнення. Хронічна ниркова недостатність: патологічна анатомія.
Усього годин	105	12	28	75	

Формування програмних компетентностей

- вміти розпізнавати відмінності розвитку людського організму;
- набути знання з анатомії та фізіології та інших споріднених за змістом дисциплін.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

Положення ЛДУФК - <http://ldufk.edu.ua/index.php/navchalna-robota.html>

Робочої програми - <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/11594>

Порядку оцінювання - <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/11597>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Струков А.І., Серов В.В. Патологічна анатомія. Підручник / Пер. з російської мови 4-го вид., стереотипне вид. – Х.: Факт, 2004. – 864с.
2. Шлопов В.Г. Патологічна анатомія. Підручник. – Вінниця: «Нова книга», 2004. - 768с.

3. Патологічна анатомія (загальнопатологічні процеси) / В.М. Благодаров, П.І. Червяк, К.О. Галахін, Л.О. Стеченко, В.А. Діброва, М.Б. Хомінська, М.А. Конончук (за ред. В.М. Благодарова та П.І. Червяка). – К.: Генеза, 1997. – 512с.
4. Серов В.В., Ярыгин Н.Е., Пауков В.С. Патологическая анатомия. Атлас. - М: Медицина, 2004. – 284с.

ДОДАТКОВА

1. Абдулаходжаев М.С., Акбарова М.Т. Атлас патологической анатомии болезней зубочелюстной системы и органов полости рта. – Ташкент, 1983.
2. Посібник для практичних занять з патоморфології / За ред. А.Ф.Яковцової, В.В.Гаргіна, Н.І.Горголь, О.А.Омельченко. – Харків: ХДМУ, 2007. – 348с.
3. Благодаров В.М., Богомолец К.О. КРОК-1. Тестові питання з патологічної анатомії.- Київ: Фітосоціоцентр, 2002. – 164 с.
4. Ситуационные задачи по патологической анатомии (КРОК-1). – Харьков: ХДМУ, 2004. – 111 с.
5. PRETEST. Загальна патологічна анатомія. Навчальний посібник / За ред. В.М.Благодарова, Богомолец К.О. – Київ: НМУ, 2004. – 152 с.
6. Кук. Р.А., Стеварт Б. Цветной атлас патологической анатомии. – М.:Логосфера, 2005. – 282с.

Інформаційний ресурс

Патологічна анатомія. Атлас макропрепаратів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/54103>